

Bijlage 2 – Bespreekpunten advies expertiseteam verdeelmodel BW-MO-BG

Bespreking advies en vervolgafspraken

Rijk en VNG nemen tijdens het BO Toekomst beschermd wonen en maatschappelijke opvang een besluit over de verschillende bouwstenen van het advies van het Expertiseteam en de noodzakelijke vervolgstappen. Een aantal punten vergt nadere uitwerking. Hieronder is per bouwsteen aangegeven welke vragen en aandachtspunten er zijn en welke partij bij de (verdere) uitwerking het voortouw heeft.

Bouwsteen 1

Ingroeipad 2022-2031: gemeenten groeien in 10 jaar toe van de huidige historische verdeling (over centrumgemeenten) naar een objectieve verdeling (over alle gemeenten). De 10 stappen volgen de ingeschatte in- en uitstroom voor de totale populatie in de ingroeiperiode. De precieze uitwerking is onderdeel van de lopende herijking van de verdeelmodellen voor het sociaal domein in het gemeentefonds.

Aandachtspunten

Het uitgangspunt moet zijn dat de beweging reeds is gestart en niet pas start in 2022. Het advies van het expertiseteam betekent:

- volgens het Rijk dat het nieuwe verdeelmodel voor beschermd wonen in 2021 in werking kan treden, waarbij de middelen in 2021 100% historisch worden verdeeld. In 2022 wordt een deel van de middelen voor beschermd wonen voor het eerst objectief verdeeld.
- dat de onderzoekers van AEF aan de slag gaan met de uitwerking van de 10 stappen als onderdeel van de lopende herijking van verdeelmodellen voor het sociaal domein in het gemeentefonds. De basis daarvoor is het huidige historische verdeelmodel dat - parallel aan de groei naar een volledig objectief verdeelmodel - geleidelijk aan zal worden afgebouwd.
- dat AEF een objectief verdeelmodel ontwikkelt voor beschermd wonen, waarmee de middelen voor de nieuwe cliënten kunnen worden verdeeld.
- dat de details van het ingroeipad voorafgaand aan de start van de transitieperiode worden vastgelegd via het EVSD-traject (Evaluatie Verdeelmodellen Sociaal Domein).
- dat het nieuwe objectieve verdeelmodel voor beschermd wonen in de meicirculaire van 2020 wordt aangekondigd, zodat gemeenten voldoende tijd hebben om de inhoudelijke plannen goed af te stemmen op de beschikbare financiële middelen.
- dat begeleiding als apart onderdeel wordt opgepakt in het EVSD-traject.

Acties

Wat	Wie	Wanneer
Uitwerking 10 stappen ingroeipad	BZK/AEF	Uiterlijk januari 2020
Ontwikkelen objectieve verdeling nieuwe cliënten beschermd wonen	BZK/AEF	Uiterlijk januari 2020

Bouwsteen 2

Het Expertiseteam adviseert dat gemeenten werken vanaf 2022 verplicht regionaal samen. Na 4 jaar is er een eerste evaluatiemoment waarbij wordt gezien of naast beschermd wonen ook maatschappelijke opvang wordt doorgedecentraliseerd.

Aandachtspunten:

- hebben om te investeren in preventie als de MO niet wordt doorgedecentraliseerd?

- Wat betekent de verplichte regionale samenwerking voor de lokale autonomie van gemeenten? Op welke punten moet verplicht worden samengewerkt en op welke manieren kan de regionale samenwerking het beste worden georganiseerd? Hoe kunnen afspraken worden afgedwongen (ook gezien de ervaringen met wettelijke uitgangspunten zoals landelijke toegankelijkheid)?

Actie

Wat	Wie	Wanneer
Uitwerken voorstel voor vormgeving verplichte regionale samenwerking	VNG i.a.m. VWS en BZK	Eind 2019

Bouwsteen 3

Huidige cliënten blijven zolang hun indicatie loopt financieel gezien onder de centrumgemeenten vallen, nieuwe cliënten vallen vanaf 2022 onder de verantwoordelijkheid van alle gemeenten.

Aandachtspunten

- De komende maanden dienen afspraken te worden gemaakt over wat onder 'nieuwe indicatiestelling' wordt verstaan.

Actie

Wat	Wie	Wanneer
Definitie 'nieuwe indicatiestelling'	VNG i.s.m. VWS en AEF	September 2019
Handreiking voor gemeenten met werkwijze	VNG	Half 2020

Bouwsteen 4

De verrekening van de overgang van Wlz-cliënten vindt plaats via een ex-ante uitname en een ex-post verrekening op regionaal niveau op basis van werkelijke uitstroom van cliënten.

Aandachtspunten

- De uitname gaat in per 2021 en wordt onttrokken aan het historische budget van de centrumgemeenten. AEF werkt dit in het onderzoek naar de verdeling van het sociaal domein gemeentefonds nader uit. De beslissing over de manier waarop de uitname wordt verdeeld over de centrumgemeenten vindt plaats in het BO financiële verhoudingen. De uitkomst landt in de meicirculaire 2020.
- De voorlopige verdeling van de uitname wordt nagecalculeerd op basis van de indicaties van het CIZ volgens het principe geld volgt cliënt ($p \times q$). De verrekeningen vinden plaats met de historische budgetten van de centrumgemeenten.
- Om vast te kunnen stellen dat cliënten die een indicatie hebben gekregen voor de Wlz daadwerkelijk uit het gemeentelijke domein komen, is het van belang dat gemeenten de GMSD op een goede manier vullen. Dat gebeurt tot nu toe niet altijd (kwalitatief) voldoende.

Acties

Wat	Wie	Wanneer
Bekendmaking verdeling uitname Wlz gemeentefonds over centrumgemeenten (ex-ante) in meicirculaire 2020 op basis van onderzoek AEF.	BZK	mei 2020
In december wordt, ter informatie, het aantal afgegeven Wlz-indicaties t/m oktober 2020 door het Rijk bekendgemaakt. De uitname uit het gemeentefonds wordt in december nog <u>niet</u> bijgesteld (dat gebeurt in de meicirculaire 2021).	VWS	december 2020
In de meicirculaire 2021 (eventuele) bijstelling van bedrag uitname gemeentefonds per centrumgemeente	BZK/VWS	mei 2021

(o.b.v. CIZ-indicaties; ex-post) vanaf 2021 als realisatie blijkt af te wijken van de raming.		
In de meicirculaire 2022 (eventuele) bijstelling van bedrag uitname gemeentefonds per centrumgemeente (o.b.v. CIZ-indicaties, ex post) vanaf 2022 als realisatie blijkt af te wijken van de raming.	BZK/VWS	mei 2022

Bouwsteen 5

Het stelsel bevat het principe van een kostenverrekening of woonplaatsbeginsel zodat de gemeente van herkomst voor een bepaalde periode de kosten betaalt van de voorziening in andere gemeenten. De exacte uitwerking hiervan moet nader worden onderzocht.

Aandachtspunten

- De kostenverrekening of het woonplaatsbeginsel heeft betrekking op nieuwe cliënten.
- De landelijke toegankelijkheid blijft het uitgangspunt.
- Het voortouw voor de uitwerking ligt bij VWS en de VNG, niet bij AEF.

Actie

Wat	Wie	Wanneer
Onderzoek naar vormgeving kostenregeling i.v.m. landelijke toegankelijkheid	VWS en VNG, i.a.m. BZK	Q1 2020

Bouwsteen 6

Er vindt landelijke inkoop plaats voor enkele specialistische voorzieningen.

Aandachtspunten

- In het onderzoek naar de verdeelmodellen in het gemeentefonds voor het sociaal domein zal worden bezien welk financieringsarrangement (incl. de wijze van inkoop) het best passend is voor de landelijke specialistische instellingen (via gemeentefonds, via VNG of een andere manier). Daartoe is het noodzakelijk in dit bestuurlijk overleg vast te stellen om welke instellingen het gaat.
- Voor bepaalde voorzieningen (denk aan hulp en ondersteuning voor mensen met autisme en Karsokav) zal in de regio naar een bepaalde schaalgrootte moeten worden gezocht. Rijk en gemeenten maken hier in 2019 nadere afspraken over.

Actie

Wat	Wie	Wanneer
AEF doet een voorstel voor het financieringsarrangement.	AEF i.a.m. BZK, VWS en VNG	Eind 2019
Advies over de schaalgrootte voor de inkoop van bepaalde voorzieningen.	VWS en VNG	Eind 2019

Bouwsteen 7

Er worden landelijke afspraken gemaakt over ambulante Zvw-zorg en over voldoende geschikte woningen.

Aandachtspunten

- Het Rijk interpreteert het advies met betrekking tot wonen als volgt: Rijk en gemeenten maken afspraken over randvoorwaardelijke zaken die nodig zijn om op lokaal niveau voldoende woningen beschikbaar te kunnen stellen.
- In een volgend BO wordt een beslissing genomen over de inhoud van deze afspraken.

Actie

Wat	Wie	Wanneer
Uitwerken voorstel voor landelijke afspraken	VNG i.o.m. VWS, BZK en o.a. ZN	Eind 2019

Bouwsteen 8

Een onafhankelijke Taskforce jaagt de ontwikkeling aan, monitort de beweging en ontwikkeling van vraag en aanbod en bemiddelt in regio's waar samenwerking moeizaam verloopt.

Aandachtspunten

- De monitoring moet zoveel mogelijk aansluiten bij lopende trajecten. Voor de gegevensvraag wordt aangesloten bij de interbestuurlijke informatieafspraken, met als kernafpraak dat slim en slank wordt omgegaan met de informatiebehoefte en dat gegevens zo veel als mogelijk in een centraal gegevensknooppunt worden gedeeld.

Actie

Wat	Wie	Wanneer
Opstellen concept-taakopdracht Taskforce	VNG en Rijk	Eind 2019

Bouwsteen 9

Na (iedere) 4 jaar vindt door de Taskforce een onafhankelijke evaluatie plaats of de ontwikkeling verloopt volgens verwachting van de inhoudelijke beweging en of landelijke afspraken goed zijn nagekomen en vindt bijsturing plaats in het stelsel als dat nodig is. De basis hiervoor is permanente monitoring.

Aandachtspunten

- Insteek van de evaluatie is het monitoren van de voortgang van de inhoudelijke beweging richting de beoogde eindsituatie en het identificeren van eventuele knelpunten.
- Het verzamelen van data of uitwerken van voorstellen in het kader van monitoring van in- en uitstroom (blz. 26) maakt geen onderdeel uit van de lopende herijking verdeelmodellen sociaal domein gemeentefonds; AEF verzamelt in het lopende onderzoek alleen relevante gegevens voor de verdeling van het gemeentefonds en betreft daarbij de uitkomsten van het eerdere onderzoek van Significant naar in- en uitstroom.

Actie:

Wat	Wie	Wanneer
Uitwerken voorstel permanente monitoring	VNG/VWS/BZK	Eind 2019

Bouwsteen 10

Specifieke thema's: (1) onder voorwaarden is nieuwe regio-indeling per 2021 mogelijk en (2) centrumgemeenten maken met zorgkantoren afspraken over de effectuering van inkoopafspraken met betrekking tot de overgang van cliënten naar de Wlz ten behoeve van ondersteuning van een zorgvuldige overgang.

Acties

Wat	Wie	Wanneer
Inventariseren welke gemeenten behoefte hebben aan andere regio-indeling en uitwerken voorstel randvoorwaarden	VNG en gemeenten	Eind 2019
Faciliteren afspraken centrumgemeenten-zorgkantoren effectuering inkoopafspraken Wlz-cliënten	VNG	2020